

Kotledsinflammation

Kotledsinflammation är idag en vanlig diagnos på våra ridhästar. Det drabbar alla raser och alla discipliner. Prognosen efter en kotledsinflammation är god, så länge inte skador på ledbrosk eller annan vävnad har uppstått. Orsaken till kotledsinflammation är oftast överbelastning, som i sin tur kan bero på felaktig träning, inkorrekt skoning, övervikt, dåligt underlag m.m. Det finns alltså mycket som man som hästägare kan göra både för att förebygga uppkomsten av kotledsinflammationer, samt i rehabiliterande syfte efter uppkommen skada.

En inflammation är kroppens egen reaktion vid en skada eller överbelastning av något slag. Det skall inte förväxlas med en infektion, som är ett angrepp av utomkroppsliga mikroorganismer såsom t.ex. virus, bakterier eller svamp (även om en infektion ofta kan starta upp en inflammation). Det finns akut inflammation och kronisk inflammation. Om den akuta inflammationen inte behandlas, kan den bli kronisk. En inflammation kan uppstå i de flesta vävnader i kroppen, inte bara i leder. Vanligtvis säger man att inflammationer självläker bra, men detta gäller sällan ledinflammationer på häst. Här har man sätt att en inflammation som inte behandlas, ofta finns kvar även efter lång tids vila. Misstänker man att hästen har en ledinflammation är det alltså bäst att tillkalla veterinär, så snart som möjligt för att få en korrekt diagnos. Om en inflammation hinner bli kronisk, är den svårare att behandla och risken för att skador på t.ex. ledbrosk uppstår är större. När ett område blir inflammerat frisätts histamin som ökar genomsläppligheten i blodkärlen och cirkulationen ökar. Detta skapar ett tryck i leden som i sin tur skapar smärta.

Tecken på inflammation

- Hudrodnad
- Värme
- Svullnad
- Smärta
- Nedsatt funktion
- Hälta

Om inte skador på ledbrosk eller annan vävnad har uppstått är prognosen för tillfrisknade god. Trots detta är det vanligt med återkommande kotledsinflammationer. Hältor där hästen svarar bra på behandlingen, men sedan blir halt igen efter en viss tids ridning. Nu är det viktigt att man tittar på helheten. En häst som är felaktigt skodd kommer t.ex. att bli halt igen, så länge som man inte rättar till felet. Precis som vi får ont i fötter och rygg av att gå i fel skor. Hästen skall ha en obruten linje från kotan och ned i hoven i viloläge samt inte vara alltför inåt- eller utåttåad. Tån skall varken vara för kort eller för lång, och trakten inte för hög eller låg. Om du som hästägare ser till att din häst är korrekt skodd eller verkad, samt skos om och verkas regelbundet har du gjort både dig själv och din häst en tjänst. Tänk bara på att man inte heller bör påverka den naturliga brytningen i leden alltför mycket. En onaturlig vinkel kan skapa slitage och skador på lång sikt, även om den är ”korrekt” enligt skolboken. Valet av **hovslagare är mycket viktigt**. Var kräsen och ställ krav, men lita också på hovslagarens expertis. Det är han som är expert på hovar.

En annan orsak kan vara dåligt anpassad utrustning och i synnerhet en felanpassad sadel. För att hästen skall kunna bära upp sin ryttare, måste den arbeta genom ryggen. En felanpassad sadel, som hindrar hästens rygg och skapar spänning och smärta, kan i förlängningen också ge överbelastning på frambdelen och kotledsinflammation som följd. Den allra vanligaste orsaken bland ridhästar är dock enligt min mening överansträngning på grund av felaktig ridning/träning. Det finns nya studier som visar att det är omöjligt att sätta sig på en häst utan att förändra dess gång. Steglängden blir kortare, speciellt i skritt på kort tygel, men det gäller egentligen alla gångarter oavsett om hästen går i hög eller låg form. Ännu har man inte kunnat fastställa hur detta påverkar hästen på lång sikt, men det är viktigt att ha förståelse för

hur mycket vi påverkar hästen – bara genom att sitta upp på den! Därför är det oerhört angeläget att ryttare utbildas till att bli följsamma och lätta att bära för hästen. Först då kan de börja inverka och hjälpa hästen att bli stark, smidig och hållbar. Många ryttare är idag ”första generationens hästmänniskor”. Inget fel med det. Men, det ställer stora krav på dig som hästägare! Många saker som var självklara förr i tiden, måste vi idag läsa oss till. Som hästägare behöver man kunna tillräckligt om foder, utrustning, beteende, ridning, sjukdomar och skoning m.m. för att kunna avgöra när något är fel och vem som skall tillkallas för att rätta till det.

Vad har vi för örter som kan hjälpa till:

- **Djävulsklo**
Djävulsklo har anti-inflammationshämmande och smärtlindrande egenskaper. Örten används därför vid ledproblem, artros (ledinflammation), reumatiska besvär samt vid muskelsmärk och ömhet. Den kan också med fördel användas vid matsmältningsproblem, då den innehåller bitterämnen. Djävulsklo kan ges som friskvård i förebyggande syfte samt vid redan uppkomna problem, till exempel till äldre hästar, vid igångsättande av häst, vid galliga leder, svullnader i ben samt vid ömmande och värkande muskler.
- **Hagtorn**
Kärlvidgande, speciellt på hjärtats koronar kärl, hjärtstärkande, blodtryckssänkande, ökar hjärtats kontraktionskraft rytmreglerande, antisklerotisk (mjukar upp cellväggarna). Det är en av de bästa hjärtstärkande medel som finns och har välgörande effekt på blodtryck, puls och cirkulationssystemet. Dess flavonoid (19 olika sorter) innehåll har en utvidgande effekt på blodkärl, speciellt till områden som varit angripna av ben eller led degeneration t.ex. strålbensproblem och fång. Den används i örtmediciner för människor vid behandling av kärlkramp, nervöst hjärta och åderförkalkning.
- **Bovete**
Vid artrit, förbättrar dålig cirkulationen, blödning i kapillärerna typ näsblod, fång strålbensproblem. Gör blodkärlens väggar smidigare och verkar stärka, vidgar och reparerar de fina blodkärlen (kapillärerna). Utmärkt att använda vid cirkulationsproblem. Bovete är rikt på kalcium, magnesium, järn och spårämnen. Innehåller vitamin P. Påverkar inte blodtrycket.
- **Rölleka**
Anti-inflammatorisk, sammandragande, kramplindrande, njurstimulerande, urindrivande, blodstillande, vidgar blodkärl, stimulerar matsmältning. Traditionellt för sårvård, för att stoppa blödning och främja läkning. Används ofta för urinvägsbesvär som blåskatarr och urinvägsinfektion och vid feber. Rölleka har en gynnsam effekt på blodförrådet och är utmärkt för läkning och stärkning av trasiga blodkärl (näsblod). Den förbättrar aptiten, speciellt om aptitlösheten beror på sjukdomstillstånd eller feber. Mycket bra vid strålbenshälta och fång.
- **Gurkmeja**
Bra mot matsmältningsproblem, har god effekt vid reumatism och andra sjukdomar med kroniska infektioner, stela leder m.m. Morgonstelhet, svullnader i leder och rörlighet förbättras. Anti-inflammatorisk och antibakteriella egenskaper, sänker blodsocker- och kolesterolnivåerna. Cirkulationshöjande. Innehåller Curcumin som anses vara ledskyddande. Gurkmeja är naturens Fenylbutazon (butta). Leder och muskler kan med fördel behandlas med Gurkmeja. Bra resultat med hästar som har/haft Borrelia/Erlichias. Gurkmeja har laxerande effekt och påverkar även lever och galla i positiv riktning. Verkar positivt för ledvätska, läker och stärker. Läkande på magsår och andra sår både utvärtes och invärtes. Ges invärtes. Mycket positivt för äldre hästar.

- **Äppelcidervinäger**

Äppelcidervinäger har en blodrenande och försurande verkan, vilket hjälper läkning och avgiftning samt gör hästen mindre attraktiv för insekterna. Hjälper till att driva ut slaggprodukter väldigt bra. När du tvättar din häst nästa gång: Blanda lite äppelcidervinäger i sista sköljvattnet, verkar kylande, sammandragande och desinficerar. Lösningen skall inte sköljas bort - det hjälper även till att få bort schampot ur pälsen.

- **Kamomill**

Kamomillens påverkan på njurarna är betydande och hos hästen i större grad än hos människan. Som nämnt bland andra örter som stimulerar njurarna är örten anti-inflammatorisk, lindrande vid väderspänning, lugnande, smärtstillande, kärlvidgande osv. Alla dessa egenskaper tilldelar kinesisk medicin njurarna. Experiment har visat att flavoniden Apigenin har en ångstdämpande och lugnande effekt. Kamomill innehåller en hel del Apigenin. Likadant är det med rölleka som i likhet med kamomill är njurstimulerande. Tillsammans med några andra liknande flavonider är Apigenin kramplösande och muskel-avslappnande. Kamomill innehåller dessutom en del fettlösliga eteroljor. Man har påvisat att några av dessa hämmar frisättningen av inflammationsframkallande ämnen. Andra framför allt Bisbolol uppvisar antibakteriella egenskaper.

Kamomill kan användas vid njurproblem. Med detta menas även de njurproblem som inte visas på blodprover. Det kan vara svårårläkt sår, växtvärk, återkommande hältor, eksem, ryggömheter, en utskjutande bog, oro, stress, tarminflammationer, diarré osv. Dessa symptom är, i kinesisk synvinkel, tecken på underfunktion i njuren.

Som (liten) del av fodret kan man ge kamomill regelbundet men om man ger en specifik kur bör man ge den i intervall om två veckor med minst en veckas uppehåll emellan. Detta eftersom hästen påverkas så pass mycket av kamomill.

- **Ringblomma**

Ringblomman används ofta utvärtes för att stimulera sårhäkning. Ofta ingår den i salvor, men det går lika bra att gnida en färsk blomma mot såret. Invärtes kan man utnyttja många av ringblommans egenskaper. Örten är anti-inflammatorisk, svamp- och bakteriedödande, sårhäkande och sammandragande.

Den är även aborterande och därför olämplig att ge dräktiga ston. Ringblomma kan ges vid magsår och inflammationer och även provas vid eksem. Dess höga svavelinnehåll gör den blodrenande och svampdödande. Man kan också ge ringblomma för att rena lymfsystemet och urinvägarna. Det gör sig bäst tillsammans med röllekablommor. Stress och irritation kan komma från magen. Då kan man ge ringblomma för att lugna både nerver och humör. Då passar det bra att kombinera med kamomill. Även kombinationen Ringblomma och Snärjmåra mot svullna ben och gallor, har visat mycket bra resultat!

Se även Back on Track's produkter som hjälper till väldigt bra!